

Upprättande av domarkompendium för exteriördomare

Domarkompendium för en ras framställs relativt sällan – man kan räkna med att ett kompendium är aktuellt mellan 5–10 år, ibland längre. Det ställer krav på utformning och innehåll.

Domarkompendium som granskats och godkänts av SKKs exteriördomarkommitté är obligatoriskt material vid specialklubbarnas bidragsberättigade exteriördomarkonferenser. Senaste version ska alltid föreligga till exteriördomarkonferens och kompletteras med Breed Specific Instructions, BSI, och vid behov utdrag ur exteriördelen av aktuellt RAS (Rasspecifika Avelsstrategier).

Ras- och specialklubbens ansvar

Ras- och specialklubben ansvarar för att domarkompendium för deras raser utarbetas. Kompendier framställs på uppdrag av respektive ras- och specialklubb och ska därför också innehållsmässigt godkännas av desamma.

Det är också ras- och specialklubbens ansvar att kontrollera att ingen text i domarkompendiet står i motsatsförhållande till någon text i standarden, BSI eller RAS.

Inför exteriördomarkonferenser ska domarkompendier och konferenshandlingar vara deltagande domare tillhanda cirka en månad före aktuell konferens. Det innebär att det är klubbarnas ansvar att påbörja arbetet inför sina konferenser i god tid – inklusive arbetet med domarkompendier. Alla kompendier som används på av SKK bidragsberättigad exteriördomarkonferens ska vara granskade och godkända av SKKs exteriördomarkommitté, EDK. Om tidigare domarkompendium för en ras anses vara aktuellt kan det användas vid konferensen.

Nytt/reviderat domarkompendium kan om behov finns tas fram av klubben även om domarkonferens inte finns inplanerad.

Ett domarkompendium innehåller förklaringar till den aktuella rasstandardens för respektive ras.

När klubben färdigställt och slutgranskat nytt/reviderat domarkompendium ska det skickas till SKK/EDK som utser sina granskare. Kontakt med EDK tas via sekreteraren, e-post edk@skk.se, postadress SKK, EDK, Box 771, 191 27 Sollentuna. Kontaktuppgifter till klubbens utsedda kontaktperson gällande aktuellt domarkompendium ska anges.

EDKs granskare ska återkoppla till klubbens utsedda kontaktperson inom en vecka med information om ungefärlig tidsplan för granskningsarbetet. Inom en månad ska granskarnas eventuella synpunkter om justering skickas till klubbens kontaktperson.

När EDKs granskare och klubben är överens om innehållet meddelar granskarna SKKs utbildningsavdelning, utb@skk.se, att domarkompodium är godkänt, vilket protokollförs vid nästkommande EDK-möte. Granskarna bifogar samtidigt:

- Den godkända versionen i digital form.
- Besked att klubben medger publicering på www.skk.se.
- Klubbens kontouppgifter för utbetalning av bidrag, för närvarande normalt 3000 kronor per kompendium. Kompendium i digital form ska vara levererat innan bidrag kan utbetalas.

Copyright på domarkompodium får inte förekomma då de begränsar SKKs möjlighet att använda dem i utbildningssammanhang. Däremot får det gärna framgå vem eller vilka som sammansatt kompendiet för klubben.

Exteriördomarkommitténs granskares ansvar

Att vara granskare av domarkompodium ställer krav på en god uppfattning om det svenska språket, en god förmåga att uttrycka sig i skrift, att kunna korrekturläsa och att kunna framföra sina åsikter på ett konstruktivt sätt.

Det är granskarens uppgift att kontrollera att all standardtext är helt korrekt, ordagrant och i rätt följd återgiven.

Det är viktigt att klubbarna påbörjar sitt arbete i god tid för granskning och korrigeringar kan ibland behöva längre tid.

Standardtext

Innan arbetet med att göra ett nytt eller reviderat domarkompodium påbörjas, bör klubben ta kontakt med SKKs standardgrupp för att kontrollera om den aktuella rasstandardens är föremål för revidering. Om så är fallet bör klubben vänta med framtagande av kompendium till dess en ny svensk översättning finns. I kompendiet ska framgå datum för aktuell standards publicering. Ange förslagsvis *"Kompendiet bygger på standard fastställd av SKK ÅÅÅÅ-MM-DD"*.

Rasstandardens måste återges ordagrant och i samma följd som i SKKs godkända standard.

Standardtexten kan klubben få i Word-format från SKKs kansli för att enkelt kunna kopiera till kompendiet. Kontakta utbildningsavdelningen, e-post utb@skk.se.

Kompendiets innehåll får aldrig strida mot den aktuella rasstandardens och får alltså inte rymma tolkningar och kommentarer som strider mot denna.

Klubbens kommentarer

Kommentarerna skrivs i anslutning till standardtexten men standardtext och kommentarer ska vara klart åtskilda. Det ska tydligt framgå vad som är standard och vad som är kommentarer. Till exempel kan kommentarerna anges i egen spalt eller med kursiv stil eller inom ram eller liknande.

Kommentarerna ska vara relevanta, upplysande och förklarande och får aldrig strida mot standardtexten. Tidigare standardformuleringar – om de förtydligar tolkningen av standarden – eller gammal praxis inom rasen får gärna finnas som förklarande text i kommentarerna.

Kommentarer är av extra stor vikt när standarden är summarisk och kortfattad, för att ge en tolkning av standardtexten.

Ett domarkompendium ska inskränka sig till att belysa standarden med kommentarer, bilder/illustrationer och inte ta med sådant som handlar om skötsel, avel, allmänna råd och liknande. **Däremot bör inledningsvis en ingående historik och beskrivning av rasens ursprung och/eller nuvarande användningsområde finnas.**

Breed Specific Instructions (BSI)

Om berörd ras särskilt omnämns i BSI ska detta belysas i domarkompendiet.

Exteriör sundhet ska även beaktas hos raser vilka ej omnämns i BSI.

Rasspecifika Avelsstrategier (RAS)

Delar ur RAS som belyser exteriör kan finnas med i domarkompendiet. Det är viktigt att det finns en tydlig samsyn mellan standardtexten, RAS, BSI och klubbens kommentarer i domarkompendiet.

Bilder och illustrationer

Domarkompendiet ska innehålla instruktiva bilder av hög kvalitet, framförallt på exteriört "excellenta" hundar. Bilder på generella fel är inte nödvändiga, däremot gärna bilder på viktiga detaljer som ignoreras eller felbedöms av domarna. Bilder som förklarar avvikelser av väsentlig art kan vara värdefullt att illustrera, till exempel skillnad i uttryck på grund av ögon, öron och noslängd. Bilder av förekommande färger och hårlag inom rasen bör finnas. Även goda huvudbilder är viktiga att ha med.

För berörda raser bör domarkompendiet övervägande innehålla bilder av hundar som inte är svanskuiperade.*

Det ska tydligt i bildtexter framgå vad klubben vill illustrera med respektive bild.

För varje bild måste fotografens medgivande finnas och det ska framgå från klubbens sida att så är fallet. Fotografernas medgivande om publicering ska också omfatta publicering på SKKs webbplats. Detsamma gäller för ”lånade” illustrationer av olika slag.

* EDK 2/2024

Layout

Layoutmässigt finns stor frihet men övergripande ska gälla att kompendiet är lättläst och överskådligt. På omslaget ska tydligt anges vilken/vilka raser kompendiet omfattar. Årtal/datum för domarkompendiets framtagande ska alltid framgå i början av kompendiet, helst på omslaget. Sidnumrering ska finnas.

Rubriksättningen ska följa den uppställning som finns i rasstandarderna för aktuell ras. Hur standarderna är uppställda varierar beroende på när den senast reviderades. Rasstandarder som reviderats under senare år följer den av FCI fastställda modellstandarderna.

Som hjälp till klubbarna har SKKs exteriördomarkommitté tagit fram en mall för domarkompendium som klubbarna kan använda om de vill. Mallen bifogas dessa anvisningar.

Övrigt av vikt

Ange inga kennelnamn annat än på gamla historiska hundar. Skriv inte ut namn på aktiva kennlar och uppfödare.

Annonser kan få förekomma men då endast på omslagets sista sida eller dennas insida.

Av SKK/EDK godkänt domarkompendium för en ras finns tillgängligt på SKKs kansli att användas inom exteriördomarutbildningen samt arkiveras ett exemplar i SKKs bibliotek. Efter klartecken från klubben publiceras domarkompendierna på www.skk.se.

Tips och råd till special-/rasklubbar som ska framställa eller revidera domarkompodium

- Börja i god tid! Räkna med att arbetet med att ta fram kompendiet och att granska det tar längre tid än ni tror från början. Exteriördomarkommitténs utsedda granskare gör, precis som ni, arbetet på sin fritid.
- Titta gärna på tidigare kompendier som finns under respektive ras på skk.se, för inspiration och vägledning.
- Läs dokumentet **Upprättande av domarkompodium** noga! Där står egentligen allt man behöver tänka på. Där står också vilken granskarnas uppgift är. Det kan ofta krävas ett antal vändor innan ett kompendium är färdiggranskat. Det är inget konstigt med det! Alla vill att ert kompendium ska bli så bra som möjligt och det är inte säkert att granskaren upptäcker allt i första omgången. Granskare kan dessutom ha olika arbetssätt.
- Standardtexten ska vara ordagrant återgiven och följa exakt den uppställning som aktuell standard har. Det ska framgå standardnummer osv, precis så som det står i rasstandarden. Var noga!
Standardtexten som Word-fil kan erhållas från SKKs kansli (sekreteraren för Standardgruppen, standard@skk.se, alternativt utbildningsavdelningen, utb@skk.se) för att enkelt kunna kopiera och klistra in i domarkompodiumet.
- Det ska heta Domarkompodium, inte raskompodium.
- Det ska framgå att alla fotografers/illustratörers medgivande finns för publicering, det är trevligt om dessa också namnges. Bilder ska vara högupplösta, för att vara tryckbara. Använd huvudsakligen bilder på utmärkta hundar.
- Det ska framgå att kompendiet fritt får användas av specialklubben och av SKK.
- Det ska finnas sidnumrering och gärna även innehållsförteckning. Tänk på att vid tryckning är udda siffror (1, 3 osv) alltid högersidor och jämna siffror (2, 4 osv) vänstersidor.
- Det ska finnas bildtexter. Det räcker INTE att skriva att alla bilder föreställer utmärkta hundar. Domarna behöver vägledning i att tolka bilderna på ett korrekt sätt. Skriv vad ni vill visa med varje bild. Använd målande ord. Bra är inget bra ord!
- Det finns olika sätt att disponera ett kompendium, enklast och tydligast är förmodligen att ha standarden i en spalt till vänster och kommentarerna i en spalt till höger, kanske med olika typsnitt eller stil, och/eller med färg markera vilket som är vilket så att det framgår tydligt.
- Kommentarer ska vara förklarande, relevanta för domare och får inte strida mot standardtexten.
- Var noga med språket. Granskarna tittar även på stavning och formuleringar, ju bättre det är från början, desto färre anmärkningar från granskarna. Korta texter är mer lättillgängliga än långa. Namn på hundraser skrivs alltid med liten begynnelsebokstav utom i början av ny mening.
- Jämför inte äpplen med päron. Man kan dra paralleller mellan närliggande raser men gör det helst inte, det går inte att ta för givet att en domare som läser ett kompendium har kunskap om en annan ras.
- Det kan vara jobbigt att framställa ett kompendium i Word, använd helst något layoutprogram, till exempel Microsoft Publisher. Om Word är det ni har tillgång till, bifogas en mall som kan användas om ni så önskar.
- När kompendiet är klart och skickas för granskning ska det vara i pdf-format.
- Innan ni skickar ert kompendium till SKK/EDK för granskning, kontrollera att avstavningar är korrekta, att inte text saknas eller att konstiga tecken har smugit sig in när ni gjort om kompendiet till ett pdf-dokument. Dubbelkolla!

Lämplig disposition:

- Sid 1 (framsida) Bild på fin hund av aktuell ras. Skriv: Domarkompodium för xxx framtaget till Svenska xxxklubbens domarkonferens år xxxx. Eventuell klubblogo.
- Sid 2–3 Innehållsförteckning och eventuell inledning. Till exempel vem/vilka som har skrivit kompendiet, medverkande fotografer samt en text om att alla fotografers medgivande finns, även en text om att kompendiet fritt får användas av specialklubben och SKK.
- Sid 3–4 osv. Här börjar ni att lägga upp standardtexten, exakt återgiven (kopiera och klistra in!), i en spalt till vänster och kommenterande text samt bilder i en spalt till höger. Försök ha bilder som illustrerar kommentarer på samma sida som kommentaren.

Det går fint att på slutet ha en sammanfattning, kanske goda råd till domaren om hur man bemöter och tar i just er ras, eller annat som rasklubben anser är viktigt för domare att känna till om just den här rasen.